

korton ; sin al~i al la diboĉo ; la regulo al~as kelkajn esceptojn ; al~i en ĉambron la sunajn radiojn (Kp AKCEPTI). **De~1** (tr). ~i fali, demeti : de~i mantelon ĉe la vestejo. **El~1** (tr). ~i eligi : vazo fendita el~as sian akvon ; el~i leonon el la kago ; el~i larminojn, krion ; sangelo (elfluo de sango) ; el~i la lastan vivelspiron ; (f) el~i (montri) sian gojon. **En~1** (tr). ~i eniri : en~i la invititojn. **For~1** (tr). ~i for de si ; definitive ~i : for~i la edzinon, la oficon ; post tiuj vortoj li for~is la ĉambron Z ; ŝi pensis pri la bona Dio, kiu certe ne for~os ŝin Z ; for~i sian intencon Z ; de tiu tempo neniam min for~adis tiu ideo Z (Kp PRETERLASI). **Post~1** (tr). ~i post si : post~i signojn, sekvojn malfeliĉajn ; post~i infanon, heredaĵon ; tiu vizito post~is fortan impreson ĉe la publiko (Kp TESTAMENTI). **Preter~1** (tr). ~i preterpasante, neatentante, ne kaptante : preter~i bonan ŝancon, okazon ; preter~i la avertojn, admonojn ; preter~i nenian klopodon por sukcesi ; preter~i vorton en kopio ; en la lingvaj demandoj la principoj estas tiel delikataj k tiel multaj, ke estas preskaŭ neeviteble, ke kelkaj estos preter~ataj Z (Kp SALTĴ, NEGLEKTI. Vd ORFO). **Tra~1** (tr). ~i trairi : maldensa kurteno tra~as la lumon ; tra~i hundon tra la kamparo.

* **Lasta.** 1 Estanta post ĉiuj ceteraj en tempo aŭ spaco : li alvenis la ~a ; la ~aj tagoj de libertempo ; la ~a kvaronluno ; la ~an fojon, kiam mi vidis lin ; tia estis ĝis la ~a tempo la opinio de la Esp-istaro Z ; la plej ~aj (novaj) eltrovoj de la scienco ; plej bone ridas, kiu ~e ridas Z ; en tiu nobla vetbatalo, ni ne volas resti inter la ~aj ; ~aj paĝoj de libro ; esti ĉe la ~a vico de la aŭdantaro ; loĝi ĉe la ~a etaĝo ; en esp-o la akcento estas ĉiam sur la antaŭ~a silabo ; la komitato transdonu siajn konsilojn al nia L. K. por ke tiu ĉi ~a esploru la aferon Z ; ~moda. 2 Estanta post ĉiuj aliaj laŭ la ordo aŭ rango en serio : esti la ~a en konkurso ; ~a sed ne malplej valora ; ~vice, ne~range. 3 Post kiu ekzistas neniu alia en tempo aŭ spaco : por la ~a fojo mi vin admonas ; ĉe lia ~a hbro ; eluzi siajn ~ajn fortojn ; elspezi sian ~an monon ; ~horaj informoj ; pluraj el miaj infanoj mortis, jen la du ~aj ; la ~a

(mond) fina juĝo ; la ~a (decida) vorto en tiu afero ne estas ankoraŭ parolita (Kp VORTO) ; ĝis la ~aj limoj de la tero ; (f) la ~a limo de la pacienco (Kp EKSTREMA).

Lato Z. Longa, mallarĝa k plate maldika peco da ligno, uzata en konstruo. Kp TABULO, LAMENO, LADO. ~ **kurteno.** Fenestra kovrilo farita el moveblaj ~oj. ~1 (tr). Garni per ~oj.

latenta. 1 Nevidebla, sed ekzistanta k aperigebla : ~a ideo, kontrasto, inklinio ; ~a militostato ; ~a forto de elektra motoro. 2 ~ Nevidebla, sensimptomata : ~a malsano. ~1 (ntr). Esti ~a.

Latero Z. Linio limiganta geometrian figuron. Kp FLANKO.

latiro ☞ G. de legumenacoj, kies kelkaj specoj estas kulturataj kiel furaĝo (lathyrus).

latitudo (Sc). Distanco de iu loko al la ekvatoro, mezurata per la meridianan trapasanta tiun lokon. **Astronomia aŭ geografia ~o.** Angulo inter la ekvatora ebena k la normalo je la surfaco ĉe iu punkto. **Geodezia ~o.** Astronomia ~o precize difinita per korekto pro loka ekarto de la perpendiklilo. **Tercentra ~o.** ~o inter la ekvatora ebena k la tera radio, kiu tranĉas la lokon. **Cirklo de ~o.** Fikcia geografia cirklo sur la terglobo paralela al la ekvatoro. Vd EKVATORO, LONGITUDO.

Latuno. Flava metala kunmiksajo el kupro k zinko.

* **Laŭ.** 1° Prep. montranta : 1 Konformecon al ies sento aŭ volo (= sekvante, obeante) : mi restas ĉi tie ~ la ordono de mia estro Z ; li volas agi ~ sia kapo ; ni vagadis tie ĉi k tie ~ nia plaĉo k kontrovo ; mi agis ~ mia konscienco ; ŝi lin trovis ~ sia gusto Z ; ~ mia opinio vi estas malprava ; ĉio iras ~ deziro. 2 Dependecan de iu cirkonstanco, pro kiu oni agas, aŭ per kies karaktero oni direktas sian agon (= konforme al) : re juĝu pri afero ~ ĝia ekstero Z ; faru ~ ilia modelo Z ; kopii ~ modelo ; mi ne volas iri ~ fremdaj postesignoj Z ; ~ tio, kiel oni ĝin prenas Z ; vi lokos ilin ~ tio, kiel ili aluenas ; ~ la grado, kiom tion permesis perfekta sincereco ; ~ tio, se (depende de tio, kiel) ; ~ tio, se la vetero estos bela aŭ ne, mi promenas ; mi deziras manĝi ~ la karto ; ~ via mono